

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-03-86S

СИЛАБУС

SYLLABUS

ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ		FINANCIAL RISK MANAGEMENT	
Шифр за ОП	BB5	Code in Degree Programme VV5	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Level of Education: Master's (Second)	
Галузь знань Управління та адміністрування	07	Field of Knowledge Management and Administration	
Спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	072	Field of Study Finance, banking, insurance and stock market	
Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування		Degree Programme: Finance, Banking and Insurance	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Фінансовий ризик-менеджмент» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Рівне. НУВГП. 2023. 15 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26533>

Розробниця силабусу:

е-підпис Шило Ж.С., к.е.н., доцентка кафедри фінансів та економічної безпеки

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від « 03 » вересня 2024 року

Завідувач кафедри:

е-підпис Мельник Л.В., д.е.н., професор

Керівник (гарант) ОП:

е-підпис Мельник Л.В., д.е.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 1 від “ 24 ” вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:

е-підпис Ковшун Н.Е., д.е.н., професорка

Публікується вперше

©Шило Ж.С., 2024

©НУВГП, 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої Освіти	<i>Магістр</i>
Освітня Програма	<i>Фінанси, банківська справа та страхування</i>
Спеціальність	<i>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</i>
Рік навчання, Семестр	2, 3
Кількість кредитів	4
Лекції:	<i>26 годин</i>
Практичні заняття:	<i>16 годин</i>
Самостійна робота:	<i>78 годин</i>
Курсова робота:	<i>Ні</i>

Форма навчання	Денна та заочна
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лекторка	Шило Жанна Степанівна, к.е.н., доцентка кафедри фінансів та економічної безпеки
Вікіситет	URL:http://surl.li/kqovp
ORCID	0000-0002- 2669-6734
Як комуні кувати	z.s.shylo@nuwm.edu.ua тел. 097-5966118 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE
Канали комунікації	z.s.shylo@nuwm.edu.ua тел. 097-5966118
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	
<u>Розроблений курсорієнтує здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на вивчення основних понять, категорій та природи економічного ризику, сучасних підходів до його аналізу та оцінювання методів обґрунтування управлінських рішень в умовах невизначеності, конфліктності, нестачі статистичної інформації, при наявності некерованих індетермінованих чинників; набуття практичних навичок розв'язання конкретних ситуацій і завдань визначення та ідентифікації, аналізу, вимірювання, моделювання та управління фінансовими ризиками.</u> <u>Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий ризик-менеджмент» є оволодіння студентами спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» теоретичними основами ризик-менеджменту, ознайомлення з практикою застосування методів кількісної оцінки ризику в умовах ринкових відносин та прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику. Оволодіння термінологією та найважливішими поняттями щодо ризикових ситуацій, а також надання здобувачам знань про можливості застосування механізму, принципів і методів аналізу ризиків, визначення заходів зменшення рівня ризику та формування уявлення про проблеми управління фінансовими ризиками.</u> <u>Використовуються такі методи викладання та технології: вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).</u>	

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

На навчальній платформі Moodle-

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6550>

На платформі освітніх програм - <https://nuwm.edu.ua/nni-em/osvitni-prohramy>

**Передумови вивчення*
(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)**

Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу, Страховий менеджмент, Банківський менеджмент, Антикризовий менеджмент та фінансова санація підприємств.

Компетентності

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність виявляти та забезпечувати нейтралізацію зовнішніх та внутрішніх фінансових загроз діяльності підприємств, установ, організацій.

СК11. Здатність використовувати фінансові технології та новітні інструменти при обґрунтуванні стратегії розвитку фінансових систем.

Програмні результати навчання

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та управляти ними.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14. Застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.

ПР15. Застосовувати поглиблені знання в у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек та підвищення стійкості фінансових систем.

Структура та зміст освітнього компонента

Денна форма навчання:

Лекції – 26 год., практичні – 16 год., самостійна робота – 78 год.

Заочна форма навчання:

Лекції – 6 год., практичні – 6 год., самостійна робота – 108 год.

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів (розділів):

1. Теоретико-методичні основи розвитку фінансового ризик-менеджменту як економічної категорії.

2. Управління ризиками з використанням фінансових інструментів.

Структуру навчальної дисципліни наведено нижче в таблиці.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА

«ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ»

Лекцій 26 год.	Практичні 16 год.	Самостійна робота 78 год.

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. ПОНЯТТЯ, СУТНІСТЬ І ЗМІСТ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Кількість годин: лекції – 2	ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та управляти ними. ПР14. Застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.

Опис теми	Ризик-менеджмент і менеджмент: їх взаємозв'язок. Визначення ризику і ризик-менеджменту. Актуальність вивчення курсу ризик-менеджменту. Еволюція ризик-менеджменту. Стратегічний (комплексний, інтегральний) і функціональний ризик-менеджмент. Ризик і підприємництво. Література: 1, 5, 8, 10, 15.
Тема 2. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РИЗИКІВ	
Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР15. Застосовувати поглиблені знання в у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек та підвищення стійкості фінансових систем.
Опис теми	Сутність ризику як економічної категорії. Поняття невизначеності та ризику. Фактори ризику. Функції ризику. Основні принципи фінансового ризик-менеджменту: інтегрованість із загальною системою управління підприємством, комплексний підхід до формування управлінських рішень, забезпечення високого динамізму управління та варіативності підходів до розроблення проектів управлінських рішень, орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємств. Література: 5, 8, 11, 14.
Тема 3. КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ	
Кількість годин: лекції – 2	ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень. ПР14. Застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.
Опис теми	Класифікація ризиків (для фінансових і нефінансових організацій). Основні і додаткові критерії класифікації та види ризиків. Загальна схема процесу управління ризиками. Управління ризиком і страхування. Показники ризику. Глобальні ризики. Ризики у міжнародному бізнесі. Література: 1, 3, 6, 10, 12.
Тема 4. ЗАКОНИ І ПРИНЦИПИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ	
Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР15. Застосовувати поглиблені знання в у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек та підвищення стійкості фінансових систем.
Опис теми	Аналіз ризику, загальні принципи. Якісний аналіз ризику – деякі аспекти. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, які впливають на ступінь ризику. Кількісний аналіз ризику. Методи кількісного аналізу ризику: статистичні, використання аналогів, експертні методи, аналіз доречності витрат. Основні закони виникнення ризиків. Література: 2, 4, 5, 9, 14.
Тема 5. ПОКАЗНИКИ РИЗИКУ ТА МЕТОДИ ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ	

Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та управляти ними. ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
Опис теми	Загальні підходи до кількісного оцінювання ступеня ризику. Імовірність як один із підходів до оцінювання ступеня ризику. Інгрідієнт економічного показника. Об'єктивний і суб'єктивний. Методи вимірювання ризику. Ризик в абсолютному виразі: математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення. Ризик у відносному виразі: коефіцієнт ризику. Література: 1, 4, 7, 11, 13.
Тема 6.МЕТОДОЛОГІЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ	
Кількість годин: лекції – 2	ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів. ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
Опис теми	Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків підприємств. Завдання управління фінансовими ризиками. Політика управління фінансовими ризиками, її зміст та порядок розроблення. Ідентифікація окремих видів фінансових ризиків підприємства. Формування загального портфеля ідентифікованих систематичних та несистематичних ризиків підприємства. Література: 2, 4, 6, 8, 10.
Тема 7. ФІНАНСОВИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ	
Кількість годин: лекції – 4 практ. – 2	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР15. Застосовувати поглиблені знання в у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек та підвищення стійкості фінансових систем.
Опис теми	Відсоткові ризики. Ризикові інвестиційні процеси. Кредитні ризики. Ризики ліквідності. Інфляційний ризик. Валютний ризик. Ризик активів. Розрахунок фінансових показників за кожним видом ризику. Література: 3, 6, 9, 14, 15.
Тема 8. ХЕДЖУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ТА ОПЕРАЦІЙ З ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ДЕРИВАТИВІВ	
Кількість годин: лекції – 4 практ. – 2	ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та управляти ними. ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Опис теми	Похідні фінансові інструменти (деривативи) — види та їх застосування для хеджування фінансових ризиків. Механізм функціонування ф'ючерсних ринків. Механізм функціонування опціонних ринків. Форвардні контракти та їх використання у фінансових операціях для хеджування ризиків. Ризики оподаткування при застосуванні деривативів і ризиковий менеджмент. Правові ризики при використанні деривативів. Кредитний ризик за операціями з цінними паперами та деривативними транзакціями. Література: 3, 6, 9, 10, 15.
Тема 9. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКАХ УКРАЇНИ	
Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР14. Застосовувати сучасні фінансові технології та новітні інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку з метою використання резервів та пошуку можливостей розвитку фінансових систем.
Опис теми	Загальні концепції ризик-менеджменту в банках. Організаційне та функціональне забезпечення ризик-менеджменту в банках. Рекомендації до системи управління окремими видами ризиків. Рекомендації щодо системи управління ризиками в банківській групі. Література: 2, 4, 8, 16.
Тема 10. СТРАХУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ	
Кількість годин: лекції – 2 практ. – 2	ПР12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування і фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів. ПР15. Застосовувати поглиблені знання в у сфері оцінки зовнішніх та внутрішніх загроз, ризиків, небезпек та підвищення стійкості фінансових систем.
Опис теми	Види страхових компаній (класифікація) та їх послуги. Страхові поліси і ризики, які з ними пов'язані. Література: 3, 6, 10, 11, 12.
Тема 11. КОНТРОЛІНГ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ	
Кількість годин: лекції – 2	ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.
Опис теми	Сутність та функції контролінгу фінансових ризиків. Прогнозування фінансових ризиків за допомогою фінансового контролінгу. Застосування системи контролінгу ризиків на підприємстві. Література: 2, 4, 5, 8, 17.
Форми та методи навчання	

В сучасних умовах відбувається навчання із застосування інтерактивних технологій: модульне навчання, контекстне навчання, проблемне навчання, міждисциплінарне навчання, навчання на основі досвіду та використання інформаційно-комунікаційних технологій, які відповідають студентоцентрованому підходу і принципам академічної доброчесності.

Передбачається використання активних методів навчання: моделювання професійних ситуацій, рольових та ділових ігор, проведення «круглих столів», самостійної роботи, індивідуальної роботи, тощо.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни «Фінансовий ризик-менеджмент» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- мультимедійної слайдової презентації;
- роздаткового матеріалу;
- дискусійного обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань та кейсів;
- складання матриць та графічних схем;
- перегляд відеофільмів та CDR;
- навчальної платформи Moodle для проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно та якісно виконати завдання для самостійної роботи, вчасно здати проміжні модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом практичної перевірки та опитування.

Також, здобувач під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 15 балів за теоретичні дослідження;
- 15 балів за виконання розрахункових завдань;
- 30 балів за письмове опитування;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тестів, які включають 30 запитань різної складності: рівень 1 – 25 запитань по 0,4 бали (10 балів), рівень 2 – 5 запитань по 1 балу (5 балів), рівень 3 – 1 завдання по 5 балів (5 бали). Усього – 20 балів.

Загальна кількість набраних балів становить 100 балів, що регламентується «Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Боровик М.В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій. Харків. Нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М.

Бекетова, 2018. 65 с.

2. Демченко Г. В. Ризик менеджмент: конспект лекцій для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" першого бакалаврського рівня. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 74 с.

3. Долінський Л. Б. Фінансовий ризик-менеджмент : навч.-метод. посібник. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2022. 132 с.

4. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с.

5. Мороз В.М. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 140 с.

6. Шклярук С. Г. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. 494 с.

7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Фінансовий ризик-менеджмент» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання / Ж С. Шило – Рівне: НУВГП, 2024, 70 с.

8. Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий ризик-менеджмент» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання / Ж.С. Шило – Рівне: НУВГП, 2024, 28 с.

Допоміжна

9. Волинець І.Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. Луцьк : Вежа-друк, 2018. 336 с.

10. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

11. Мостенська Т., Білан Ю. Ризик-менеджмент як чинник забезпечення економічної безпеки підприємств. Економіка та управління підприємствами. 2017. № 1. С. 193-203.

12. Шиян Н.І. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: Методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять і самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків, 2020. 42 с.

13. Чайкіна А. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. Економіка та суспільство. 2022. № 39. с. 23-28.

14. Черненко Н.М. Ризик-менеджмент у закладах освіти: навчальний посібник. Серія «Управління закладом освіти». Вид., О.: Університет Ушинського, 2020. 116с.

15. Черчик Л.М., Бегун С.І., Івашкевич І.М. Система ризик-менеджменту підприємства: сутність та складові. Економічний форум. 2017. № 1. С. 178–182.

16. Woeltel C. S. Encyclopedia of Banking and Finance. 10-ed. McGraw Hill Companies, USA, 2014.

17. Block St. B. Hirt G.A. Foundations of Financial Management. IRWIN, 2017.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Статистика Національного банку України / Національний банк України. URL : <https://bank.gov.ua/statistic>
2. Офіційний портал Державна фіскальна служба України. Податки, збори, платежі. URL : <http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/>
3. Звіт про використання бюджетних коштів / Урядовий портал URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/byudzhzet>
4. Державний бюджет / Міністерство фінансів України URL : <https://www.minfin.gov.ua/news/borg>
5. Економічна статистика / Державна служба статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Законодавство України / Верховна рада України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/indexhttp://zakon.rada.gov.ua/laws>
7. Бюджетний кодекс України : Кодекс від 08.07.2010. № 2456-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
8. Податковий кодекс України : Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Офіційний портал Державного казначейства України URL : www.treasury.gov.ua
10. Офіційний сайт Головного Контрольно-ревізійного управління України. URL : www.dkrs.gov.ua
11. Статистичні та інформаційні матеріали Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL : www.me.gov.ua
12. Система розкриття інформації на фондовому ринку України. URL: www.smida.gov.ua

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, написання та опублікування наукових статей, тез, а також за участь у наукових конференціях та семінарах, он-лайн тренінгах та вебінарах.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях: (<http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php>), в т.ч. у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus і Web of Science.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, аналітичні та комунікативні навички, комплексне вирішення поставлених завдань, критичне мислення, формування власної думки при прийнятті рішень, навички усного спілкування, навички роботи за комп'ютером.

Дедлайни та перескладання

Порядок ліквідації академічної заборгованості регламентується положенням про «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно даного документу реалізується право студента на повторне вивчення освітньої компоненти чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно положення: <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezalezhnootsiniuvannia-znan/dokumentu>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE: <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти (Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набуті очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.

Курс «Фінансові інвестиції у сучасних умовах»
https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/about

Курс «Фінансові ринки та інвестиційна стратегія»
<https://ru.coursera.org/specializations/investment-strategy>

Курс «Аналіз фінансових даних: покращення бізнесу за рахунок ефективного управління фінансами»
<https://www.futurelearn.com/experttracks/financial-analysis-and-strategy-et>

Правила академічної доброчесності

Перед початком курсу кожен здобувач має ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП:

<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності:

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/>

[Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf](#).НУВГП:

<https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo>

Вимоги до відвідування

Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних причин.

Здобувач має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення: <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони, планшети, ноутбуки та інші гаджети.

Авторка Ж.С. Шило, к.е.н., доцентка

Автор
Доцент

Жанна ШИЛО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1093
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100